

ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

100 ΧΡΟΝΙΑ ΠΑΟΚ

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

9-11 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2026

ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Με αφορμή τα 100 χρόνια από την ίδρυση του ΠΑΟΚ: ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Αίθουσα Τελετών

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Παρασκευή 9 έως Κυριακή 11 Οκτωβρίου 2026

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 9 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

15.30–16.00 | Προσέλευση – Εγγραφές

16.00–17.00

Χαιρετισμοί

Κεντρική Ομιλία: 100 Χρόνια ΠΑΟΚ – 100 χρόνια ελληνικό Ποδόσφαιρο

17.00–18.00 | Πρώτη Συνεδρία: Το ποδόσφαιρο στην Ευρώπη και τον Κόσμο

- **Matthew Taylor** Professor, Director of the International Centre for Sports History and Culture, De Montfort University, UK. *Beyond Borders and Boundaries: European Society and the Making of Modern Football.*
- **Ramon Llopis Goig** Professor of Sociology, University of Valencia, Spain, *Beyond the pitch: football and European identity.*
- **Στράτος Ν. Δορδανάς** Αναπληρωτής Καθηγητής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης – **Βάιος Καλογρηάς** Ιστορικός, «*Το Εθνικόν μας Ποδόσφαιρον εις την σημερινήν του κακοδαιμονίαν*»: Προτάσεις για τη βελτίωση του ποδοσφαίρου... από το μακρινό παρελθόν.

18.00–20.00 | Δεύτερη Συνεδρία: Το ελληνικό και κυπριακό ποδόσφαιρο από το χθες στο σήμερα

- **Πέτρος Παπαπολυβίου** Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Κύπρου, *Οι κυπριακές ποδοσφαιρικές ομάδες στην Α΄ Εθνική κατηγορία (1967-1974): Πτυχές της αθλητικής «ενωτικής πολιτικής» της στρατιωτικής δικτατορίας.*
- **Θανάσης Τσούμας** Δρ. Κοινωνιολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο – **Μανώλης Χουμεριανός** Αναπληρωτής Καθηγητής, Πάντειο Πανεπιστήμιο, *Από τον Ερασιτέχνη στον Επαγγελματία: Ο συνδικαλισμός των ποδοσφαιριστών.*
- **Γεωργία Μπακάλη** Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, *Το ιστορικό αρχείο (1945-1965) του Γυμναστικού Συλλόγου Δόξα Δράμας ως πηγή για τη μελέτη του ποδοσφαιρικού φαινομένου.*
- **Χάρης Αλεξάνδρου** Επίκουρος Καθηγητής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, *Η εθνική δράση των ποδοσφαιρικών σωματείων της Κύπρου την περίοδο της ΕΟΚΑ (1955-1959) και τα βρετανικά αντίμετρα.*

ΣΑΒΒΑΤΟ 10 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

09.00–11.00 | Τρίτη Συνεδρία: Το ελληνικό ποδόσφαιρο στο σήμερα και το αύριο

- **Δημήτρης Ζοπουνίδης** Υποψήφιος Διδάκτορας, Data Science Laboratory, Σχολή Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης, Πολυτεχνείο Κρήτης – **Κωνσταντίνος Ζοπουνίδης** Καθηγητής, Πολυτεχνείο Κρήτης, *Ποδόσφαιρο και Δεδομένα: Η Εποχή των Football Analytics*.
- **Στάθης Τσιράς** Δρ. Διεθνών Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, *Αλληλεπιδράσεις Εταιρικών και Οπαδικών Λογαριασμών στην ψηφιακή κερκίδα του Facebook*.
- **Διαμαντής Μαστρογιαννάκης** Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, *Διαχείριση του ρίσκου και μηχανισμοί ασφάλειας στο πλαίσιο ποδοσφαιρικών συναντήσεων*.
- **Βαγγέλης Τζούκας** Δρ. Κοινωνιολογίας, *Όψεις του μετανεωτερικού μετασχηματισμού του ποδοσφαίρου στον 21ο αιώνα: το δημοφιλέστερο άθλημα στη δίνη κομβικών αλλαγών*.
- **Ελευθερία Αγγέλη** Ερευνήτρια Οικονομολόγος – **Νικηφόρος Τσιούρης** Ερευνητής, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο του Ταλίν, μέλη της ερευνητικής κολεκτίβας P2P Lab. *Another Football, Αλλάζοντας τον κόσμο με μία μπάλα*.

11.00–11.30 | Διάλειμμα

11.30–12.45 | Τέταρτη Συνεδρία: Ποδόσφαιρο, διεθνείς σχέσεις και αθλητική διπλωματία

- **Σωτηρούλα Βασιλείου** Δρ. Ιστορίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Επιστημονική Λειτουργός, Ίδρυμα Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ', *Όταν η μπάλα έπαιξε – και– διπλωματία: οι αγώνες του ΑΠΟΕΛ και της Arsenal σε Λονδίνο και Κύπρο το 1967*.
- **Ηλίας Γ. Σκουλίδας** Επίκουρος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, *Το «Βαλκανικό Κύπελλο»: διλήμματα μεταξύ ποδοσφαίρου και πολιτικής στον Ψυχρό Πόλεμο*.
- **Δημήτρης Γαργαλιάνος** Καθηγητής, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο – **Ιορδάνης Βασιλειάδης** Υπεύθυνος Χορηγιών, ΠΑΕ ΠΑΟΚ, *Αθλητική διπλωματία*.

12.45–14.00 | Ελαφρύ Γεύμα

14.00–15.30 | Πέμπτη Συνεδρία: Ελληνικό ποδόσφαιρο, Οπαδικές κοινότητες(1)

- **Φωτεινή Τσιμπιρίδου** Καθηγήτρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, *Οπαδική κουλτούρα και τελετουργική επαναμάγευση του κόσμου σε χαλεπούς καιρούς: Επανεξετάζοντας την έμφυλη επιθυμία, πέρα από την βία του σεξιστικού λόγου.*
- **Δημήτρης Καταϊφτόης** Διδάσκων Ανθρωπολογίας, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, *Ο ΠΑΟΚ των «από τα κάτω»: τοπικότητα, γειτονιά και οπαδική κουλτούρα: εθνογραφικές σημειώσεις από το καφενείο της γειτονιάς.*
- **Νίκος Μανώλας** Ερευνητής, *Ομαδικές κοινότητες στον ψηφιακό χώρο: μια μελέτη περίπτωσης από το curvagreek.com.*
- **Γεωργία Σαρικούδη** Μεταδιδάκτορας Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, *Ποδόσφαιρο και σχολική μικρό-πολιτική: Οι ΠΑΟΚτσήδες ως «άλλοι» σε ένα αθηναϊκό σχολείο.*

15.30–16.45 | Έκτη Συνεδρία: Οπαδικές κοινότητες (2)

- **Αλέξανδρος Ίτσιος** Παρουσίαση μεταπτυχιακής εργασίας: *«Δικέφαλε μόνο για σένα νιώθω τη ζωή μου στα χαμένα». Ταυτότητες, γενιές και κώδικες ηθικής μέσα από τον σύνδεσμο φίλων Π.Α.Ο.Κ. Νεαπόλεως: Μπέλλος 1963.*
- **Ρόζα Βασιλάκη** Δρ. Ιστορίας, École des Hautes Études en Sciences Sociales – Δρ. Κοινωνιολογίας, University of Bristol, *Υπεξούσιοι και αυτσαίντερ: η οπαδική κουλτούρα του ΠΑΟΚ ως μηχανισμός διαχείρισης συλλογικού τραύματος και αποκατάστασης αξιοπρέπειας.*
- **Θωμάς Σιώμος** Επίκουρος Καθηγητής Πολιτικής Επικοινωνίας, Τμήμα Πολιτικών Επιστημών και Δημόσιας Διοίκησης, ΕΚΠΑ, *Η πολιτική ταυτότητα των οπαδών του ΠΑΟΚ κατά την Μεταπολίτευση: Μετασχηματισμοί, εναντιοσημίες και πολυσημίες.*
- **Κωνσταντίνος Ζαγάρας** Δρ. Πολιτικής Επιστήμης – Δημόσιας Διοίκησης, ΕΚΠΑ, *Ο ΠΑΟΚ και το μέλλον του ποδοσφαίρου: ανάμεσα στη λαϊκή ταυτότητα και την εμπορευματοποίηση.*

16.45–17.15 | Διάλειμμα

17.15–18.30 | Έβδομη Συνεδρία: ΠΑΟΚ Ιστορία (1)

- **Λουκάς Τσίπτσιος** Υπ. Διδάκτορας Ιστορίας, McGill, *Οι Κωνσταντινουπολίτες και η ίδρυση του ΠΑΟΚ στη Θεσσαλονίκη του Μεσοπολέμου.*
- **Μιχαήλ Κουσκουρίδης** Φοιτητής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, *Η επιστολή του ΠΑΟΚ (1929): Ταυτότητα, στέγαση και προσφυγικός αθλητισμός.*
- **Νίκος Γιαννόπουλος** ΜΑ Δημόσιας Ιστορίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, *Ο Δικέφαλος Αετός του ΠΑΟΚ: Ιστορικές Διαδρομές, Μετασχηματισμοί και Συμβολική Συγκρότηση.*

18.30–20.00 | Όγδοη Συνεδρία: ΠΑΟΚ Ιστορία (2)

- **Ραϋμόνδος Αλβανός** Διδάσκων, Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου και Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, *Χρήσεις της Ιστορίας και συλλογική ταυτότητα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης: Η περίπτωση του ΠΑΟΚ.*
- **Παναγιώτης Β. Γιαννόπουλος** Ιστορικός, ΜΑ Βαλκανικής Ιστορίας και Τουρκολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, *Προσλήψεις της ίδρυσης του Πανθεσσαλονίκειου Αθλητικού Ομίλου Κωνσταντινουπολιτών στον Τύπο της Θεσσαλονίκης το 1926.*
- **Χρήστος Φωτογλίδης** Υπ. Διδάκτορας Ιστορίας, *The Ohio State University*, *«Θυμάμαι φίλε μου που λες από παιδί μικρό»: Από την προσφυγική μνήμη στη λαϊκή ταυτότητα. Ο ΠΑΟΚ ως φορέας ανασύνθεσης του κοινωνικού στη μεταπολεμική Θεσσαλονίκη.*
- **Τάσος Χατζηαναστασίου** Δρ. Ιστορίας, *«Πώς εγράφη ο θρίαμβος του ΠΑΟΚ»:* οπαδικός λόγος στην αθλητική δημοσιογραφία της Θεσσαλονίκης τις δεκαετίες του '70-'80.

ΚΥΡΙΑΚΗ 11 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

09.00–10.30 | Ένατη Συνεδρία: Ο ΠΑΟΚ σε κάθε γήπεδο, σ' όλη τη γη

- **Νίκος Καστρινάκης** Υπ. Διδάκτορας Ιστορίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης – **Πέτρος Καστρινάκης** Μεταδιδακτορικός Ερευνητής Ιστορίας, Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών, *Ο νοτιότερος σύνδεσμος φίλων του ΠΑΟΚ στην Ελλάδα. Η συγκρότηση της οπαδικής ταυτότητας στην Κρήτη.*
- **Νίκος Φωκάς** Ομότιμος Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Eötvös Loránd (ELTE), *Από την ποδοσφαιρική ομάδα «Olimbosz» Βουδαπέστης στον ΠΑΟΚ-Μπελογιάννης. Ο ρόλος του ποδοσφαίρου στην κοινωνική ένταξη και στη διαδικασία επαναπατριsmού των Ελλήνων Ουγγαρίas.*
- **Κυριάκος Χατζηκυριακίδης** Επίκουρος Καθηγητής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, *Πέρα από τα σύνορα: Η οπαδική ταυτότητα ως συνεκτικός δεσμός μεταξύ Θεσσαλονίκης και Βελιγραδίου.*
- **Έβαν Ντι Πρίτι Μπράουν** Δρ. Ιστορίας, Πανεπιστήμιο Columbia, Νέα Υόρκη – **Χάρις Μαραντζίδου** Δρ. Ιστορίας, Πανεπιστήμιο Columbia, Νέα Υόρκη, *Ασπρόμαυρη Νέα Υόρκη: Οπαδικοί Δεσμοί και Μετανάστευση.*

10.30–12.00 | Δέκατη Συνεδρία: Ο ΠΑΟΚ στην τέχνη, στον Πολιτισμό και στον νέο ψηφιακό κόσμο

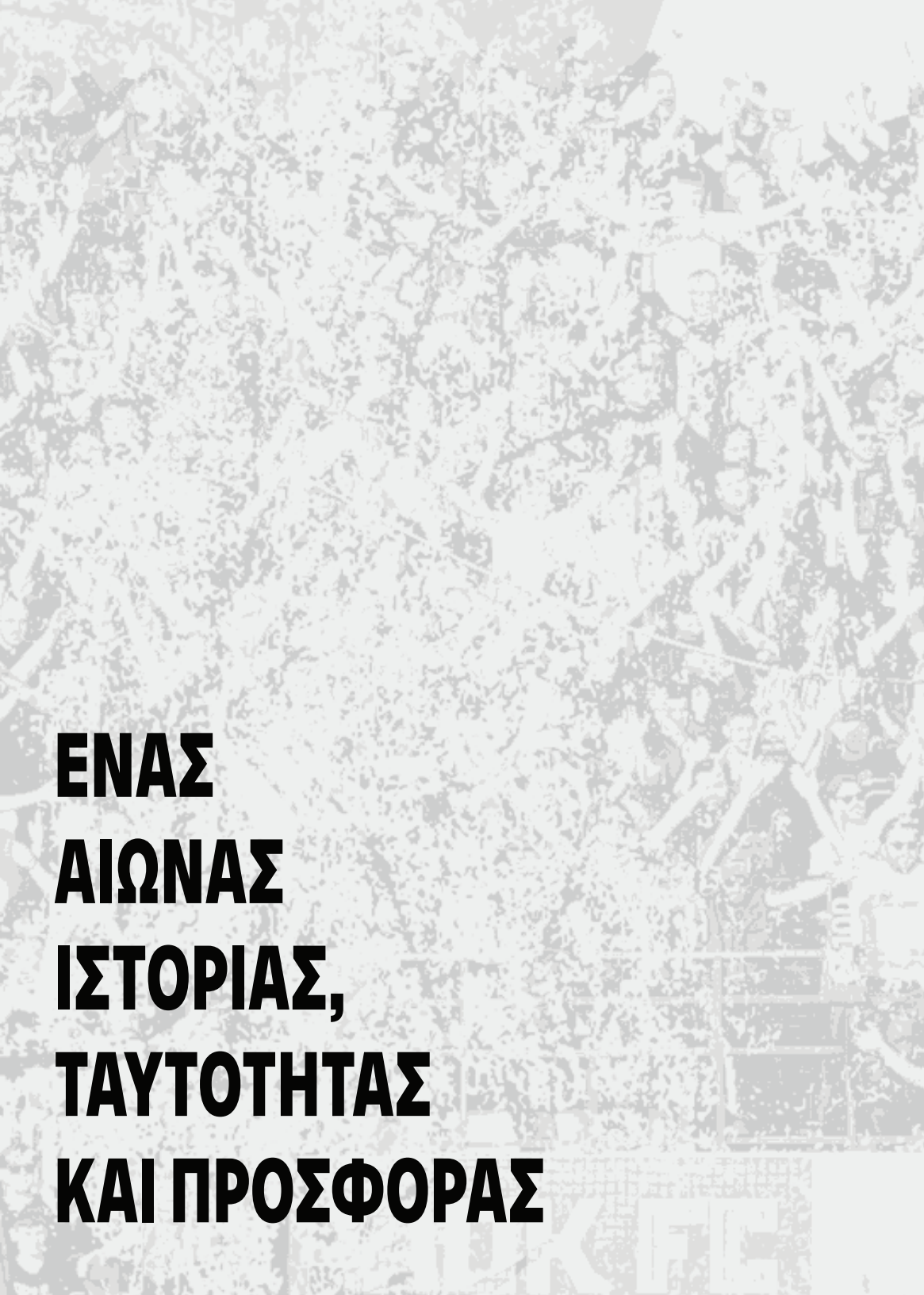
- **Ιωσηφέλης Παναγιώτης** Καθηγητής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, *Βουντού: Ένας Παοκτσης στην Ελληνική Δημόσια Τηλεόραση στη σειρά «Το Παιδί».*
- **Ανδρέας Μπάρμπας** Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, *Από την προσφυγική ταυτότητα στο παγκόσμιο digital brand: Η εξέλιξη της επικοινωνίας του ΠΑΟΚ ως καθρέφτης της κοινωνικής αλλαγής στον 21ο αιώνα.*
- **Αλέξανδρος Αποστόλου** ΜΑ, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, *Μια ομάδα, ένας αιώνας, ένα κοινωνικό φαινόμενο. Μουσειολογικές προσεγγίσεις ενός σύνθετου πολιτιστικού αφηγήματος.*
- **Ιωάννης Παπαποστόλου** Φίλαθλος του ΠΑΟΚ και μέλος του Α.Σ. ΠΑΟΚ, *Τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του ΠΑΟΚ ως πυξίδα για την ανάπτυξη του Συλλόγου στον πολιτισμό.*

12.00–12.30 | Διάλειμμα

12.30–14.00 | Ενδέκατη Συνεδρία: Ποδοσφαιριστές και αθλητές

- **Κούλης Αποστολίδης** Βετεράνος Ποδοσφαιριστής ΠΑΟΚ, *Επταετία 1971-77. Αμφίδρομη ταύτιση του ΠΑΟΚ με την κοινωνία.*
- **Νίκος Ζάικος** Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, *«Δηλώ ότι ανήκω πάντοτε εις τον ΠΑΟΚ». Η Κατίνα Καζαντζή και ο αθλητισμός γυναικών της Ελλάδας.*
- **Στράτος Βιληγένης** Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, *Η αθέατη πλευρά της ιστορίας: Η πορεία του Ανέστη Κοντουγουλίδη στον Π.Α.Ο.Κ. (1954-1959) ως ζωντανή ιστορική μαρτυρία.*
- **Δέσποινα Τσεχελίδου** Συγγραφέας – Αθλητικογράφος, *Χριστόφορος (Φόρης) Γεντζής: Ο Αυτοκράτορας του ΠΑΟΚ.*
- **Ευάγγελος Κλείτσας** Ψυχολόγος, ΠΑΟΚ ACADEMY – **Δώρα Καραολάνη** Guest-house & Welfare Manager, ΠΑΟΚ FC, *Our Team, Our Home, Our Family, Μελέτη περίπτωσης Ολιστικού Μοντέλου Εκπαίδευσης Αθλητών Υψηλού Επιπέδου στα πλαίσια του προγράμματος Erasmus Sports, AWARDS: Achieving Wonders: Athlete's Recognition & Development for the Contribution in Society.*

14.45–15.00 | Τελικά Συμπεράσματα – Κλείσιμο Συνεδρίου

**ΕΝΑΣ
ΑΙΩΝΑΣ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ,
ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ**